

İlahî Uyarılarla Kendine Gelmeyenler, Kıyamette Uyanırlar

Artık secdeye varın, Allah'a kulluk edin. (Necm, 53/62)

Necm Suresi, batmakta olan yıldızın yemin ederek başlar ve Peygamberimiz'in vahye mülakât olduğu muhteşem anını tasvir eden ayetlerle devam eder. Evet, gökyüzünde yıldızlar batmakta ama insanlığın üzerine hiç batmayacak, kaymayacak ve kaydırmayacak olan Kur'an yıldızı doğmaktadır.

Gök cisimlerin yaratıcı ve sahibi nasıl Yüce Allah ise, onları yaratan ve yöneten nasıl Yüce Rab ise, bu ayetlerin sahibi ve onlara muhatap olan insanların yaratıcısı ve yöneticisi de Yüce Allah'tır. Göklerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul edip, yeryüzündeki hayatın Rabbi olarak O'nu kabul etmemek anlamsızdır ve bu durum insanın kendisiyle çelişkisidir.

Sure, tevhidi işleyen Yüce Allah'ın erişilmez kudretini ve insanlığa sunduğu maddî ve manevî nimetlerini anlatan ayetlerle devam ediyor. Tarih boyunca insanlık Yüce Allah'ın sayısız nimetleri karşısında ya O'na kul olmuş ve böylece dünya ve ahirette kurtuluşa ermiş yahut da o nimetleri görmezden gelmiş şirke, küfre, inkâra ve zulme sapmış, sonunda dünya ve ahirette kaybedenlerden olmuştur.

İşte tüm bunlar anlatıldıktan sonra suremiz yalnızca Yüce Allah'a boyun eğip secde etmemiz ve yalnızca O'na ibadet etmemizi emreden bu secde ayeti ile sona eriyor.

Artık secdeye varın, Allah'a kulluk edin. (Necm, 53/62)

Bu ayetlerden sonra gelen Kamer Suresi Kıyamet saati yaklaştı ayeti ile başlıyor. Sanki şöyle denilmek isteniyor: Bunca hatırlatmalara rağmen kendine gelip Allah'a boyun eğmeyen kişi, artık kıyamet kopunca uyanıp kendine gelir, ancak o gün iş işten geçmiştir.

Necm Suresi, Peygamberimiz'in müşriklere açıkça meydan okuduğu ilk suredir.

Abdullah b. Mesûd, Necm Suresi'nin, içerisinde secde ayeti bulunan ilk inen sure olduğunu söyler. Rivayete göre peygamberliğin 5. yılında ve Ramazan ayında Peygamberimiz, Kâbe'de müşriklerin de bulunduğu bir ortamda sureyi baştan sona okumuş, surenin sonundaki secde emri ile birlikte secdeye kapanmış, onunla beraber müslümanlar da secdeye varmışlar, surenin ayetlerini dinleyen ve ayetlerden etkilenen müşrikler de secde etmekten kendilerini alamamışlardır. Hatta müşrik ileri gelenlerinden Ümeyye b. Halef, aşırı kilolu olması hasebiyle secdeye varamamış, ancak secde etmiş olmak için yerden bir avuç toprak alıp yüzüne sürmüştü. (Bkz. Buharî, Sücûdu'l-Kur'ân 1; Müslim, Mesâcid 105)

Daha sonra yaptıklarının farkına varan müşrikler, kendilerini mazur göstermek için Garanik Hadisesi diye bilinen (Bkz. Asım Köksal, İslam Tarihi, IV, 171-175) bir kısım hikâyeler uydurmak zorunda kalmışlardır. Uydurulan bu hikâyelere göre güya Peygamberimiz, müşrikleri yumuşatmak, aradaki düşmanlığı kaldırmak için onların putlarının adını anmış, hep birlikte secdeye kapanarak da aradaki ayrılık ve anlaşmazlıklar sona ermiştir. Hâlbuki Kur'an beş yıldır inmekteydi ve bu süre içerisinde inen yirmiden fazla sure içerisinde yer alan pek çok ayette şirke ve putperestliğe karşı çok açık ayetler gelmiş ve peygamberimiz şirke karşı tavrını net olarak ortaya koymuştu.

Sözgelimi Necm Suresi'nden önce, peygamberliğin ikinci yılında inen Kâfirûn suresi ayetleri, müşriklerle herhangi bir uzlaşmanın mümkün olmayacağını açıkça ortaya koymuştu. Zaten Necm Suresi, içerisinde putların adının anıldığı ayetlerde Ey inkârcılar! Şimdi Lat, Uzza ve bundan başka üçüncüleri olan Menat'ın ne olduğunu söyler misiniz? Demek erkekler sizin, dişiler Allah'ın öyle mi? Öyleyse bu haksız bir paylaşma; bunlar sizin ve babalarınızın taktığı adlardan başka bir şey değildir. Allah onları destekleyen bir delil indirmemiştir. Onlar sadece sanıya ve canlarının istediğine uymaktadırlar. Oysa onlara Rablerinden and olsun ki doğruluk rehberi gelmiştir. (Necm, 53/19-23) buyrulurken putların ne kadar saçma ve düzmece şeyler olduğu, müşriklerin bunlara taparak ne kadar zalimce iş yaptıkları açıkça anlatılmıştır.

Bu rivayetlerden de anlaşılacağı gibi surenin ayetleri, son derece etkileyici mahiyettedir. Çünkü ayetler müşrikleri bile harekete geçirmiş, hem dinlemelerini sağlamış, hem de surenin sonunda

secdeye varmalarını sağlamıştır. Bu sebeple surenin sonundaki secde emrini layığı ile yerine getirebilmek için sureyi iyi anlamak, sure ile dolup secdeye hazır olmak gerekmektedir. Zaten Kur'an'ın bu ilk secde ayeti, surenin sonunda yer almıştır. Bunun anlamı şudur. Kur'an okuyucusu, 62 ayetlik Necm Suresi'ni sindirerek okuyacak ve bu ayetlerle dolup coşkulu bir şekilde secdelere kapanacaktır. Zira bu ayetler, puta tapanları bile harekete geçirmiş ve onları secdeye kapanmak zorunda bırakmıştır. Bunun için sureden bazı ayetlerin mealini okuyalım:

Batmakta olan yıldız and olsun ki, arkadaşınız (Muhammed) sapmamış ve azmamıştır.

O, kendiliğinden konuşmamaktadır.

Onun konuşması ancak, bildirilen bir vahiy iledir. (1-4)

Allah o anda kuluna vahyedeceğini etti.

Gözünün gördüğünü gönlü yalanlamadı. (10-11)

And olsun ki Rabbinin varlığının büyük delillerini gördü. (18)

Hayatın ilki de sonu da Allah'ındır. (25)

Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah'ındır... (31)

Kendinizi temize çıkarmayın. O, sakınanı çok iyi bilir. (32)

Hiç bir günahkâr başkasının günah yükünü yüklenmez.

İnsan ancak çalıştığına erişir. (38-39)

Doğrusu son varış Rabbinedir.

Doğrusu, güldüren de ağlatan da O'dur.

Doğrusu dirilten de öldüren de O'dur.

Doğrusu, atıldığında meniden erkek ve dişiye, iki çifti yaratan O'dur.

Doğrusu ölümden sonra tekrar dirilten de O'dur.

Doğrusu zengin eden de varlıklı kılan da O'dur.

Doğrusu (Arapların en parlak yıldız kabul ettikleri) Şi'ra yıldızının Rabbi O'dur. (42-49)

Ey Kişi! Rabbinin hangi nimetinden şüpheyeye düşersin?

İşte ilk uyarılar gibi bu da bir uyarandır.

Kıyamet yaklaştıkça yaklaşmıştır.

Onu Allah'tan başka ortaya koyacak yoktur.

Bu söze mi şaşıyorsunuz?

Gülüyorsunuz... Ağlamıyorsunuz.

Habersiz oyalanmaktasınız.

Artık secdeye varın, Allah'a kulluk edin. (55-61)

Secde emrinde hitap öncelikle müminleredir. Çünkü Kur'an'ı ilk okuyup gereğini yerine getirecek olanlar, onlardır. Buna göre anlam şöyledir: Ey mümin, Rabbinin nimetlerini gör, onların kıymetini bil, onları an, onların sende emanet olduğunu unutma, onları yerli yerince kullan. Bütün bu ikramların karşısında secdeye baş koy, kulluk ve ibadetini yalnızca O'na yap, secdede, ibadet ve kullukta devamlı ol. Şükür ve secdelerini artır, kullukta mesafeler kat etmeye bak. Gaflet içerisinde olanlardan, dünyevîleşenlerden, gülüp eğlenceye dalanlardan, oyunda oynaşta olanlardan olma! Necm Suresi'nin ayetlerini bir kez daha sindirerek oku. Unutma ki bu ayetler, müşrikleri bile harekete geçirip secdeye vardırdı. Sen secdeye herkesten çok daha layıksın, durma O'na koş ve O'nun ol!

Hitap inkârcılardır: Bunca hakikatlere rağmen Yüce Allah'ı, O'nun erişilmez kudretini ve sayısız nimetlerini görmezden gelenler! Aklınızı başınıza alın, iman edin, Yüce Allah'a boyun eğin ve yalnızca O'na kulluk yapın. O'ndan başkasına tapmayı, başkalarından emir almayı bırakın, yalnızca O'nun olun! Çünkü sizler, kıyamete doğru koşar adım ilerliyorsunuz. O gün herkes yaptığının karşılığını görecektir.

Hitap tüm insanlığadır: Ey insan, Rabbinin sayısız nimetlerini düşün, onları fark et ve kulluk ve ibadetini yalnızca O'na hasret! Fanilere bel bağlama, Bâkî olana yönel!

Ey insanlar! Artık hepiniz topyekûn secdeye varın, Allah'a kulluk edin.

Aslında secde, ibadetin içerisinde ve ibadetin ayrılmaz parçasıdır. Buna rağmen önce secde edin emrinin gelmesi oldukça manidardır. Şöyle ki secde, ibadetin başıdır, kulluğun göstergesidir. Yüce Allah'a teslim olup boyun eğmeden kulluk olmaz; O'nun huzurunda secdeye kapanmadan ibadet de olmaz. Evet, ibadetin özü, huşu' ve huzu' içerisinde, içtenlikle Allah'a teslim olmaktır. Bunun en açık göstergesi ise, secde yapmaktır.

Secde ibadetin tacıdır, sırrıdır, özüdür. İnsanı, Yüce Yaratıcı karşısında adam yapan, onu şeytandan farklı kılan en temel ayrıçtır. Secdesiz ibadet ve kulluk olmaz; ancak ibadet ve kulluğumuz secdeden ibaret kalmamalıdır. İnsan ne kadar iyilik ve hayır sahibi olursa olsun, ne kadar günahlardan uzak kalırsa kalsın, secdeyle Rabbin huzurunda yerlere kapanmadıkça kulluğu tamamlanmış olmaz. Secde edenleri ise, yaptıkları secdenin gereği müslümanca bir hayatı yaşamak beklemektedir.

Unutmayalım ki müşrikler de secde ederler. Tevhit ehli müslümanın secdesi ise, onlarınkinden farklıdır. Zira O, yalnızca Allah'a boyun eğer ve yalnızca O'na secde eder. O halde, her şeyimizle buyurun O'nun olmaya ve O'nun olduğumuzu kanıtlamak için secdeye!

Allah'ın Ayetleriyle Dolmalı ve Secdeye Kapanmalı

Şunu biliniz ki sizler, Allah'a secde ve kulluk etmezseniz; Allah'ın gece gündüz O'na secde eden nice kulları vardır.

Fussilet Suresi, hece harfleriyle ve Kur'an'a dikkat çeken ayetleriyle başladı. Ardından Kur'an'a karşı duyarsız olan, onun uyarılarına karşı kapalı olanları anlattı. Kur'an hakikatlerine kapalı olmanın sonucu, kişiyi secdesizliğe götürecektir. Hakikatleri dinleyip onları fikretmek ise Yüce Allah'ın erişilmez kudreti karşısında teslimiyete ve bunun göstergesi olan secdeli bir hayata götürecektir.

Konumuz olan secde ayetimizde önce Kâinat Kitabı'nın büyük ayetlerine dikkat çekildi. Bu ayetler, her insanın iç içe olduğu, görmezlikten gelemeyeceği ayetlerdir. Şöyle ki:

Gece, Allah'ın ayetlerinden biridir. O'nun varlığının ve erişilmez kudretinin delillerindendir. Gece, sekine, dinginlik ve istirahat anıdır. Gece, karanlığı ile örter ve insanı dinlendirir. Elbette gece, yalnızca uyku ve istirahat anı değildir. O aynı zamanda ibadet etme, Allah'ın ayetlerini okuyup kudretini düşünme fırsatıdır. Gece, gündüz için maddeten hazırlanma zamanı olduğu gibi, manen dolma anıdır da. Müslüman, gece ibadeti, gece okuyuşu, gece tefekkürü ile zorlu gündüze hazırlanmalıdır. Doğrusu gece kalkışı daha etkili ve o zaman okumak daha elverişlidir. (Müzzemmil, 73/6)

Gündüz de O'nun ayetlerindendir. Hareket, bereket ve çalışıp çabalama, rızık elde etme anıdır. Gece ve gündüzün Yüce Allah'ın ayetlerinden olduğunu anlatan ayetlerden bir kısmı şöyledir:

Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde akıl sahiplerine şüphesiz deliller vardır. (Âlu İmran, 3/190; Yunus, 10/6)

Size geceyi dinlenesiniz diye karanlık ve gündüzü çalışsınız diye aydınlık olarak yaratan Allah'tır. Kulak veren toplum için bunlarda ayetler vardır. (Yunus, 10/67)

Gece ve gündüzü varlığımıza birer delil kıldık. Bir delil olan geceyi kaldırıp yine bir delil olan

gündüzü Rabbinizin bol nimetini aramanız, yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için aydınlık kıldık. Her şeyi uzun uzadıya açıkladık. (İsra, 17/12)

Size geceyi örtü, uykuyu rahatlık kılan, gündüzü çalışma zamanı yapan Allah'tır. (Furkan, 25/47)

İbret almak veya şükretmek dileyen kimseler için gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren O'dur.(Furkan, 25/62)

O, tanyerini ağartan, geceyi dinlenme zamanı, güneş ve ayı vakit ölçüsü kılandır. Bu, Güçlü olan Allah'ın, Bilen'in nizamıdır. (Enâm, 6/96)

Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan ve sonra arşa hükmeden, gündüzü durmadan kovalayan gece ile bürüyen; güneşi, ayı, yıldızları, hepsini buyruğuna baş eğdirerek var eden Allah'tır. Bilin ki yaratma da yönetme de O'nun hakkıdır. Âlemlerin Rabbi olan Allah Yüce'dir. (Araf, 6/54)

Güneşi ışıklı ve ayı nurlu yapan; yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için, aya konak yerleri düzenleyen O'dur. Allah bunları ancak gerçeğe göre yaratmıştır; bilen bir topluma ayetleri uzun uzadıya açıklıyor. Gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde, Allah'ın göklerde ve yerde yarattıklarında, O'na karşı gelmekten sakınan kimseler için ayetler vardır. (Yunus, 10/5-6)

Geceyi ve gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O'dur. Her biri bir yörüngede yürür. (Enbiya, 21/33)

Göklerde ve yerde olanların, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanların ve insanların birçoğunun Allah'a secde ettiklerini görmüyor musun? (Hac, 22/18)

Güneş de O'nun ayetlerindedir. Milyonlarca senedir, yaratılış gayesine uygun olarak doğup batmakta, evreni ısıtıp ısıtmaktadır. O, görevini yerine getirirken asla şaşmıyor, hiç görevini aksatmıyor, hiç yorulmuyor, hiç isyan etmiyor. O kadar dakiktir ki insanların vakit ölçüsü olmuştur. Güneş aynı zamanda gündüzün ayetidir. İnsanın, güneşten alacağı çok şey vardır. Onun vazifesine düşkünlüğü, dakikliği, görevini karşılıksız yapması insan için ne güzel örnektir! Ancak güneşin pek çok hususiyetlerinin olması, asla ona secde edinmeyi gerektirmez. Tam tersine güneşin sahibi olan, onu bu şekilde donanımlı kılan Yüce Allah'a secdeyi gerektirir.

Ay da Allah'ın ayetlerinden biridir. O da gece ayetidir. Ay da aynı şekilde yaratılış gayesine uygun hareket etmektedir, insanların vakit ölçüsü olma görevini hiç aksatmadan yerine getirmektedir. Ayrıca güneş ve ay gökyüzünün süsüdür. Güneşte olduğu gibi ayda da insanlık ve hayat için pek çok faydalar vardır.

Güneş ve ay Allah'ın büyük ayetlerindedir. Kur'an adamı, hem Kâinat kitabındaki bu ayetleri okumalı, onlardaki muhteşemliği düşünüp Yüce Allah'ın erişilmez kudretini anlamaya çalışmalı; hem de Allah'ın kitabındaki Şems (Güneş) ve Kamer (Ay) Sureleri başta olmak üzere güneş ve ayla ilgili ayetleri okuyup tefekkür etmelidir. Kâinat kitabından bu ayetleri bilinçli bir şekilde okuyabilmek için bilimsel alt yapıya ihtiyaç vardır. Allah'ın kitabındaki ilgili ayetleri okuyabilmek için de Kur'anî alt yapıya ihtiyaç vardır. Ne var ki çoğu müslüman, bu iki kitabın ayetlerini birlikte okuyamamış, ya sadece Kur'an'daki ilgili ayetleri okumakla yetinmiş yahut da yalnızca evrendeki araştırmalarla yetinmiştir. Sonuçta bu iki büyük ayetle ilgili istenen hedefe ulaşamamıştır. Öyle olmasaydı astronomi ilmi ile ilgilenenlerin, samimi müminler olması gerekirdi.

O halde ey insanlar! Her zaman iç içe yaşadığınız gece, gündüz, güneş ve ay ayetlerini görün, onları iyi okuyun da onlar gibi siz de Yüce Yaratıcı'ya teslim olun, yaratılış gayesine uygun hareket edin ve onlardaki Yüce Yaratıcı'nın erişilmez kudretini fark edin ve yalnızca Allah'a secde edin.

Ey insanlar, sakın güneşi, ayı tanrılaştırmayın. Zira insanlık tarihinde çoğu insan, bu ayetleri doğru okuyamamış, onlardan alacağı dersi alamamıştır. Onlardan bir kısmı bu ayetlerden istifade ettikleri halde onları görmezden gelmiş, dolayısıyla onları, Rabbine secde ve ibadet vesile olarak kullanamamış; kimi de onları putlaştırmış ve onlara secde etmeye kalkmıştır. Sizler

öyle olmayın. Sizler yalnızca Allah'a secde edin, O'na boyun eğin, O'na kulluk yapın. Yaratıklara değil, Yüce Yaratıcı'ya kulluk yapın. Unutmayın ki tüm yaratıkların Rabbi, sizin de Rabbinizdir. Kulluk ve ibadete layık olan da ancak O'dur.

Müşrikler, bizim doğrudan Yüce Yaratıcıya secde etmeye cesaretimiz ve yüzümüz yok, onun için güneş ve ayı yahut bazı eşyaları/putları araya koyuyoruz, diyorlardı. Rabbimiz Allah, bunu yasaklamıştır. Şayet güneş ve ay secde yönü olarak belirlenseydi, onlardaki pek çok faydalardan dolayı insanlar onları tanrılaştırırlardı. Bunun için Yüce Allah, Kâbe'yi kıblegah olarak belirledi ve insanlara, ona yönelerek Allah'a secde etmelerini emir buyurdu. Dolayısıyla müslümanın Kâbe'ye yönelerek Allah'a secde etmesi, müşriklerin putlara tapmasından çok farklıdır.

Eğer Allah'a kulluk ediyorsanız, yalnızca Allah'a secde edin. Allah'tan başka şeylere secde etmekten vazgeçin. Zira müşrikler, hem Allah'a inandıklarını söylüyorlar, hem de bir kısım şeyleri O'na ortak koşarak onlara secde ediyorlar ve bunun Allah'a kendilerini yaklaştıracığına inanıyorlardı. Siz ey müminler, öyle yapmayın, ibadet ve kulluğu yalnızca O'na hasredin ve secdeyi yalnızca O'na yapın.

Putperestler eğer büyüklük tasarlarsa kendi aleyhlerinedir. Rabbinin katında bulunanlar hiç usanmadan, O'nu gece gündüz tesbih ederler.

Ey insanlar, Yüce Allah'a teslim olmaya ve O'na secde etmeye sizin ihtiyacınız vardır. Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı olmadığı gibi sizin secdelerinize de ihtiyacı yoktur. Siz secde etmeyen

şeytan gibi kibirlenip O'na secde etmezseniz, bunun Allah'a bir zararı olmaz. Aksine bunun zararı sizedir. Allah'a secde etmeyen kimse, Yüce Allah'ın secde emrini terk eden şeytanın safında yer almış olur. Secde etmediği için dünyada Rabbin yardımından, ahirette secde edenlere bahşedeceği mükâfatlardan mahrum kalır.

Şunu da bilin ki sizler, Allah'a secde ve kulluk etmezseniz; Allah'ın gece gündüz O'na secde eden nice kulları vardır. Melekler, cinler, diğer varlıklardan O'na secde edip boyun eğen nice varlık vardır. Gelin bu gerçeği görün ve siz de bu secde kervanına katılın, secde düzenini bozmaya kalkmayın. Zira siz evrenin en donanımlı varlıғыsınız. Secde etmek herkesten önce size yakışır. Çünkü en fazla ilahî nimetlere mazhar olanlar sizlersiniz. Şayet secde etmezseniz, kaybeden siz olursunuz.

Fussilet suresinde, inanmayanlara karşı inanıp salih amel işleyenler; helak edilenlere karşılık kurtuluşa erenler mukayeseli bir şekilde anlatıldıktan sonra, konumuz olan secde ayetinde, ibret almak isteyenlere bir kez daha O'nun ayetleri hatırlatılmaktadır. 39. ayette yeryüzünün O'na boyun eğişi anlatılmaktadır. Ve sure, Yüce Allah'ın eninde sonunda, enfüste ve afakta ayetlerini göstereceğini hatırlatarak kapanıyor. (53. ayet) Evet, Allah ayetlerini fark edip üzerinde durup düşünenlere ayetlerinin büyüklüğünü gösterecektir. Ayetleri görmezden gelenlere de karşılaşacakları bazı olaylarla, ayetlerini fark ettirecektir.

İşte surenin son ayeti: Dikkat edin; onlar Rablerine kavuşmaktan şüphededirler; dikkat edin; Allah şüphesiz her şeyi bilgisiyle kuşatandır. Yüce Allah'ın bunca ayetini gördükten sonra, şüphe ve tereddüde yer olur mu? O'nun her şeyi kuşatan erişilmez kudreti ve engin ilmi karşısında secdeye baş konulmaz mı? O halde buyurun secdeye, tüm secde edenlerle birlikte.

